

مکتبہ اسلامیہ

۱۸ نجی سنہ

سنہ ۱۳۱۶

جزء، عدد : ۷۹

گریدك احوال عمومیه و تاریخیه سی

[مابعد عن جزؤ ٧٨]

— ٢٤ —

مذاهب و امور خصوصیه جماعات .

گریدلیرك ازمنه قدیمه ده کی اعتقادات دینیه لری آتیده قسم مخصوصنده ذکر و حکایه ایدیه جگندن، بوراده آگا دائر معلومات اعطاسندن صرف نظر اؤلنشدیر . روم مذهبی خوار یوندن پاؤلوس طرفندن گریده نشر و اشاعه اؤلنهرق ، طلبه سندن طیطوس Titeus باش پسقیوس اؤلمق اؤزگه پاؤلوس طرفندن اولوقت جزیره ده براغلمش ایدی . (مارا) جهتنده کان اؤلوب آلان میتروبولیس Μητροπολις تسیمیه اؤلنان قریه جوارنده طیطوسك نامه اؤلهرق بر کلیسا خرابه لری موجوددر . اشبو کلیسانك پك جسیم بؤلنمش اؤلدینی آثار باقیه سیله مبتدر . حتی ذکر اؤلنان کلیسانك یوز قیوسی بؤلنمش اؤلدیغنه دائر بین الاهالی بر اعتقاد واردر . که بو اعتقاد دخی کلیسانك جسامتنی ایما ایتمکده در .

روم مذهبی، گرید جزیره سی هنوز رومالیرك تحت اداره سنده بؤلندیفی اشاده اعلان و اشاعه اولنمش اولدیغندن، بومذهبی ترك ایتملری ایچون رومالیر طرفندن گریدلیردن برچؤغنه پك بیوك اشکنجه لر اجرا ایدلمش اؤلدینی مرویدر .

اؤ اشاده روما ایمپراطوری بؤلان ذه کیوس (Δεξιος) طرفندن گرید والیکنه تعیین اؤلنان ینه (ذه کیوس) اسمنده بر ذات جزیره ده مواصلتیه برابر روم مذهبی قبول ایتمش اؤلنلری هر درلو اشکنجه لره دوچار ایستیرمگه مباشرت ایتمشدر . اؤصره ده (غورتینه) شهری معتبراندن بش و (قنوسوس) شهری معتبراندن بر

و ایاثور مو (معتبرانندن بر و ایدونیا) معتبرانندن بر و ایراقلیون (معتبرانندن
دخی ایکی) که جمعاً اون کشی بی روم مذهبی قبول ایتملرندن طۆلانی تحت توقیفه
آلدیروب وجودلربی برقاچ یرندن جرح و کندولربی هر درلو تحقیرلره دوچار
ایستیردکدن و اوتوزگون قدر اوتوده بروده زقاقلرده سوروکلتیردکدن صکره
یاسنه جلدله روم مذهبی ترک ایدوب ایتمه جکلربی سؤال ایتمش و آنلر ایسه قناعت
وجدانیله ایله تمسک ایستکلری بر مذهبی هر درلو اذا وجقایه رغماً ترک ایتمه جکلربی
افاده ایتملری اوزرینه برجم غفیر حضورنده آلات و ادوات مختلفه ایله کندولربی
اشکجهلره اؤغر ایتمش و نهایت اعدام جزاسنه محکوم ایدرک باشلربی قلیچ ایله کسیدر مش
اقلدینی تاریخلرده مسطوردر .

ذوات مرقومه آی ذهقا $\Delta\epsilon\iota\kappa\alpha$ یعنی اعزّه عشره اسمیله اعزّه مشهوره
صره سنه قونیلوب مسارا اؤواسنده اعدام اولندقلری برده آلان (آی ذهقا) نامیله برقریه
موجود اولدینی کبی اوراده ناملرینه مخصوص اولمق اؤزره اسکی بر کلیسادخی واردر .
اورلری کزدیگم انشاده قریه مذکوریه دخی کیتدم . کلیساده بۇلنن تصاویر
مقدسه میانسده اهلینک حرمت و رعایتنه مظهر برپارچه مرمرک دخی موجود اولد .
یغنی واشبو مرمر اوزرنده آزاجق قازلمش اؤن اشارت بۇلندیغنی کوردم . بونک
نه دیمک اولدیغنی تحقیق ایلدیکیمده سالف الذکر اؤن ذاتن هربری صاغ دیزنی
مذکور مرمر اوزرینه قویوب اعدام اولمش و مرمر اوزرنده گوریلان اؤن اشارت
ایسه علی روایه اؤن عزیز دیزلرندن حاصل اولمش اولدیغنی حضار بیان ایتمشلردر .
رومالیرک بۇکبی اطوار و حرکات و حشیانه لریله برابر روم مذهبی گریده تعم
ایتمش اولدیغندن ، هر یرده کلیسالر انشا اولمش اولدیغنی کبی عموم جزیره ایچون
تعیین اولنان باش یسقه یوسدن ماعدا قنوسوس Κνωσός آرقاذیا $\Delta\rho\kappa\alpha\delta\iota\alpha$ یراتره
 Περὰ πύργου لایا $\Delta\acute{\alpha}\rho\alpha$ نیکس $\Phi\epsilon\iota\tau\iota\kappa\iota$ ایراقلیوبولیس Ἡρακλείου πόλις سیوریتیا Σηθευρία
آبولونیا Ἀπολλωνία آله فثرنه Ἐλευθέριαι شرونیسوس Χερρόνησος کیدونیا Κυθωνία
کیساموس Κίσσαμος قاندانوس Κάνδανος ورافقوس Ραῦκος شهرلرنده دخی برر یسقه
پوسلق احداث ایدلمشدر . گریده ، ونیدک حکومتک ان اداره سنه کچدکدن صکره قنولک

مذهبه منسوب اولان و ندیکولر جزیره نك هر طرفنده توطن ایتش اولدقلرندن عموم جزیره ایچون قاتولك برباش بسقوبوس تعیین اولدینی گبی ده اؤن یرده دخی برر قاتولك بسقوبوسنی احداث اولمشدر .

و ندیکولر ك گریده مدت حکومتی اولان بیك ایکی یوز درت سنه میلادیه . سندن بیك آلیوز قرق ایکی سنه سنه قدر کذران ایدن درتیوز بوقدر سنه مدت طرفنده اوتوز یدی قاتولك باش بسقوبوسلری و یوز اللی بر قاتولك بسقوبوسلری تعیین ایدلمش اولدینی و ندیک حکومتی اعیان مجلیسی اعضاسندن فلامینیو قورنلیو Flaminio Cornelio طرفندن لاتینجه اولهرق تالیف اولنان قرمتا . ساقرا Creta Sacra نام اثرده محرز بولمشدر .

جزیره نك دولت عثمانیه طرفندن فتحندن صکره و ندیکولر گریدی ترك ایدرك اؤراده قاتولك قالمامش اولدیندن ، كرك باش بسقوبوسلق و كرك بسقوبوسلق مسندلری لغو اولمشدر . اول زماندن برو گرید اهالیسی باشلیجه ایکی مذهبه منسوب اولهرق بری دین اسلام و دیگرى روم اورتودوقس مذهبیدر .

جزیره ده ۱۵۶ مسجد موجود اولهرق جوامع شریفه نك یگرى آلتیسی حانیه و آلتش یدیسى قدیه و اوتوز آلتیسی رسمو و اوتوز بشی لاشید سنجاقلری داخلنده در . مساجد منیفه نك دخی اؤن دردی حانیه و اؤن آلتیسی قدیه و یگرى بری رسمو و اؤن ایکیسى لاشید سنجاقلری داخلنده در . برده جزیره ده بعضى تکایا دخی وارد در . حانیه و رسمو و قدیه ده بر رمفتی و مذکور اوچ شهرلریله سلنه و کیسامو و پندیه و بر اتره قضالرنده و سائر ایجاب ایدن یرلده برر نائب شرع وارد در . جوامع و مساجد شریفه نك و خیرات و مبراتك محافظه معموریتله خراب و معطل اولانلر ك تعمیر و مرمتی و علی العموم مصالح و فقیه نك و ایتم ایشلرینك و سائر جماعت اسلامیه مخصوص موادك رؤیتی انتخاب اهالی ایله متشکل مجالس مخصوصیه محول و مفتوضدر .

مرکز ولایت اولان حانیه ایله رسمو و قدیه و لاشید سنجاقلری مرکز لرنده بویه برر مجالس بولسدیرلمسی و مجالس مذکورده دن هر برینك بر رئیس ایله ایکیسى

موظف و ایکسی غیر موظف درت اعضاادن مرکب اولسی و کرک رئیس ایله اعضاانک و کرک اوقاف محاسبه جیلری ایله ایتم مدیرلرینک هرلواندن مجلس عمومی ایچون انتخاب اولنان اسلام اعضاانک و اولوانک حاوی اولدینی قضا و شهر مختارلری طرفندن انتخاب اولنان ایکشروکیلک اتفاق و یا اکثریت آراسیله و ولایتک تصدیقیله هراییک سنده برکره انتخاب و تعیین ایدلسی نظام مخصوصی مقتضیاتندن بولنمشدر. مجالس مذکوره (اوقاف و ایتم) مجلسلری عنوانتی حاز اوله رق امور وقفیه جه قوانین موضوعه سلطنت سنیه ناک و ایتمه متعلق امور و خصوصاً تنجه دستورده کی ایتم نظاماتنک مرعی الاجرا اوله جفی و مصالح وقفیه ناک مرجعی اوقاف هایون نظارت جلیله سی و مرکز ولایت اوقاف و ایتم مجلسی ایدوکی کذلک نظامنامه مخصوصنک جمله مندرجاتندن بولنمشدر.

اوقاف وارداتی حانیه سنجاغی ایچون ۱۸۹ بیك و رتمو سنجاغی ایچون ۱۲۵ بیك و قندیه سنجاغی ایچون ۲۳۸ بیك و لاشید سنجاغی ایچون دخی ۵۵ بیك، که جمعا یكون ۶۰۷ بیك و مصارفی ایسه ۶۰۰ بیك غروش راده سنده اوله رق عموم ایتم صندوقلرینک سرمایه سی دخی ۹ ملیون یدی یوز بوقدر بیك غروش ایکن تمتعات سنوبه لری یدی یوز بیك و مصارفی یوز قرق اوچ بیك غروشه بالغ اولمش اولدینی اعلان اولنان جداول مندرجاتندن آکلاشیلور.

جماعت خرسینیایه مخصوص اولق اوزره کریده قرق آلتی بیك مناساست موجود اوله رق راهبهره مخصوص آروجه اوچ مناساست دخی وارددر. برده عموم کریده برقاج بیك کلیسا دخی موجوددر.

مذکور مناسترلره وقف ایدلمش پک چوق املاک و عقار اولوب بونلر مناسترلرک راهبهری طرفندن اداره اوله کلش اولدینی حالده مناسترلرک پک کایتلو دیونه دوچار اولمش اولدینی گورلایکندن، املاک و عقار مذکوره ناک اداره سی راهبهرک الندن آلهرق جماعت خرسینیایه مخصوص اولان و (ذیموروندیا) تسمیه اولنان هیات مخصوصیه تقویض اولمش و اول بایده بر نظامنامه مخصوص دخی وضع ایدلمشدر.

املاك و عقار مذكوره نك حاصلات سنويه سی بر ملیون غروشه قریب اوله رق بوندن مناسترلرك دیونی تسویه اولندقدن صكره فضله سنك معارفه صرفی نظامنامه مذكورك جهله مندر جاتندن بولنمشدر .

گرید جزیره سی ونديك حكومتك تحت اداره سنده ايكن اقراده روم متروبولیدی و روم بسقوپوسلری بولندیرلمسی تحت ممنوعیته آلله رق یالگزر راهب وار ایدی . قاتوك بسقوپوس و راهب لری ایسه یرلی روملرك کلیسارینه و خصوصات مذهبیله رینه هر درلو مداخلاته جرسته یرلی خرسیدانلری هر وجهله از عاج ایلمکدن و مذهب و کلیسا ایله مناسترلره متعلق موادی دوچاره مشکلات ایتمکدن غیر خالی بولندقلری حالده جزیره نك سلطنت عثمانیه طرفدن قحیله برابر مداخلات مذكوره مندفع اوله رق یرلی خرسیدانلر امور و خصوصات مذهبیله رنده و کلیسا و مناسترلرینه عائد مواده سربست براغملش اولدقلرندن درساعات بطریقخانه سی جزیره نك اولوقت مرکزی اولان قندیه شهرنده عموم جزیره ایچون برباش بسقوپوسلق یعنی متره بولیدك و جزیره نك دیگر جهتلر - نده ایچانی قدر بسقوپوسلق احداث ایلمشدر که بوده سلطنت عادل عثمانیه نك کافه تبعه سی حقنده ابداً بیوردینی مساعدات مذهبیله نك بردلیل تاریخسیدر .

۱۸۵۰ سنه میلادیه سنده جزیره نك مرکزی قندیه دن حانییه نقل اولنمش اولدینی حالده گرید متروبولیدخانه سی قندیه ده ایقا اولنمشدر .

• قنحدن برو یگر می یدی متروبولید تعیین اولنمشدر . الان گریدده طقوز بسقو - بوس بولوب بونلر تاسی کی زمانلرندن برو مرعی و جاری اولان قاعده یه توفیقاً گرید متروبولیدینك ریاستی تحتنده اوله رق جمعیت روحانییه صفتیله لزومی تقدیرنده عقد مجلس ایدرك محل اولان یرلره بسقوپوس انتخاب و تعیین و دیگر خصوصات مذهبییه فصل و رویت ایلر .

گرید متروبولیدی درساعات بطریقخانه سنجه انتخاب اولنوب کیفیت انتخابی باب عالی به عرض اوله رق اصولنه توفیقاً برات عالیسی تسطیر اولنمقده اولدینی گبی ، بسقوپوسلر دخی بر منوال مشروح محلی متروبولیدك تحت ریاستنده عقد اولنسان

جمعیت روحانیه چه انتخاب اولیوب کیفیت انتخابی در سعادت بطریقخانه سنجه تصدیق
اولندقدن صگره لدی العرض آنلرکده برات علیهلری صادر اولور .

جماعت خرستیانییه مخصوص موادک فصل رؤیتی ایچون هر سنجاق مرکزنده
انتخاب اهالی ایله متشکل اولهرق محلی یسقوقیوسک تحت ریاستنده برا ذیمویر وندیا
هیئتک موجود اقلسی وهر ذیمویر وندیانک نزدنده دخی خرستیانلر آره سنده تحدت
ایدن موادارشیه نک فصل و حکمی ایچون محاکم مخصوصه بولندیرلمسی و محاکم مذکورده نک
محلی بدایت محکمه نظامیه سی ریسی خرستیان ایسه بونک، دگل ایسه ذیمویر وندیانک
هرسنه ذکر اولسان بدایت محکمه سی اعضای خرستیانیه سندن ویا ذیمویر وندیا
اعضاسندن انتخاب ایده جکی ذاتک تحت ریاستنده منعقد اقلسی و بدایت محکمه
نظامیه سی اعضای خرستیانیه سندن و ذیمویر وندیا اعضاسندن بر ذاتک محاکم
مذکورده اعضالق وظیفه سی ایفا اتمسی و قیمتی یکی بیگ غروشی تجاوز ایدوب بدایه
محاکم مخصوصه مذکورده فصل و رؤیت اولسان دعاوی حقنده ویریلان اعلاماتک
محاکم مخصوصه مذکورده نک محکمه استینافی اولمق اوزره مرکز ولایتده متشکل
استیناف هیئت مخصوصه سنده استیناف ایدلمسی و اشبو هیئت مخصوصه نک ولایت
استیناف محکمه نظامیه ریسنک تحت ریاستنده اولهرق محکمه مذکورده اعضای
خرستیانیه سندن مرکب اقلسی و ذکر اولسان استیناف هیئت مخصوصه سنجه ویریلان
اعلاماتک در سعادت روم بطریقخانه سنده با اراده سنیه متشکل مجلس مختلطده تمیز
ایدلمسی نظام مخصوص مقتضاسندن بولنمشدر . جماعت خرستیانییه مخصوص ایتم
صندوقلری دخی موجود بولنمش ایسه ده اداره سنده گوریلان سوء استمالاته مبنی
مذکور صندوقلر بوندن اول لغو اولهرق ایتمه عائد نقود و سائر وضع اولسان
ولیلر ویا وصیلر طرفندن ایتمک اقربا و تعلقاتندن مرکب برنوع مجلسک تحت
نظارتنده اولمق اوزره اداره اولور .

• شایان دقت مخصوصه بعض احوال دخی واردرکه آئیده ذکر و بیان اولور :
مثلا قندیه شهری جوارنده و قرا و قضاالردن شهر مذکورده گلانلرک گذرگاهنده
بر اسلام تکیه سی موجود اولوب قندیه کیتمکه یتیمه میوبده کیجه مذکور تکیه ده برلی

يوجلير اطعام اولمقده برابر هر درلو اكرامه مظهر اولمقده و بآتمق اوزره كنديلرينه يتاقلر و يرلديكي كهي حيوانلرينك بيسله يملرينه قدر هر درلو لوازم دخي اعطاس اولمقدهدر . بويوجلير مياننده خريستانلر هيچ اكسك اوليوب بونلر حقنده عين معامله ايضا اولمقدهدر . كذلك يوجليره قارشو بؤكي معاملهده بولنان بعض مناسترلره اسلام يوجلير اوغزلار ايسه بونلر حقنده دخي خريستان يوجليره ايديلان معامله عيناً ايضا اولور . برده ينه قديمه جوارنده وديكر بعض يرلرده مدفون اولان شهدا واوليانك تربلري اوزرينه اهالي اسلاميه طرفندن هدايا كتورلمكده اولديني كهي برجوق اهالي خريستانيهك دخي نيت ايتدكلري بر مرامه نائل اولمق اوزره كال حرمت و رعابته هدايا كتوروب اوزرايه وضع ايتدكلريني كوردم . مالوز قضاسنك مركزي اولان چتال كوي نام قريهده واقع (آيوميرون) نام كليساده دخي بر آيازمه موجود اولوب سنهده بردفعايديلان پناير انساننده مذكور آيازمهك قوه و دوايه سي اولديني حقنده اهالي خريستانيه بيئنده براعتقاد موجوددر . جوار قرا اهالي اسلاميه سندن بري كوز علتته مبتلا اولوب ذكر اولنان اعتقادي بيلديگندن پناير انساننده مذكور آيازمهدن بر مقدار صو آلوب كوزلريني براقچ دفعه بيقادقدن صكره علت كسب اعتدال ايله بر آزمدت مرورنده تصادفاً چكمش اولمسندن طولاني چفتلكندهكي آري قوانلرندن بهر سنه حاصل اولان بال مومي مذكور كليساده استعمال اولمق اوزره هر سنه كليساياه كتوروب حجاباً تسليم ايتمكده بولميشدر .

گريده برده آلتى يوز قرق قدر موسوى وايكي يوز اللى قدر قتولك واون اوچ پروتستان و سكرارمى واردر . موسويلرك حانيهده برخاхам ايله برسيناغوغلري بولديني كهي . قتولكلرك دخي حانيه ايله رسمو و قديمهده برر مناسترلري و حانيهده يقين حاليا قصبه سنده و سودهده برر كليسالري واردر .

گريد سلطنت عثمانيه طرفندن قمع اولندقدن صكره و نديكلولر اوزاردن مفارقتله جزيرهده قتولك قالماش اولديغندن ، قتولك بسقپوسلري دخي طبيعي لغو ايدلمش واول زماندن برو جزيرهده قتولك بسقپوسى يوق ايكن بوندن اون بش سنه اول

حاشیه ده بر قاتولک یسقبوسى تعیین اولمش ایسه ده بر مدت صکره اشبو یسقبوسلق
ینه لغو اولمشدر .

[مابعدی نسخه تالیفه]

شورای دولت ملکیه داره سی اعضاسندن

آندریا قویاسی

❀ حاشیه ❀

صاحب مجموعه

غورینه بلده سی خرابه لرنده کشف اولمش اولان یازیلی طاشلر اوزرنده کی محکوماتک
معناریخی و تفسیرات فنیه سی حاوی اولمق اوزره بوندن مقدم ایثالیانجه طبع ونشر اولان پک
مهم اثرک ترکیه یه دخی نقلی حقنیده عثمانلیق نامنه اوله رق اظهار بیوریلان آرزویه تبعیت
ایتمک وظیفه دن عد اولمسیله دردست اولان اشبو مقاله ناک ختامنی متعاف اثر مذکورک
ترجه سنه بعونه تعالی ایتدار اولنه جفنی عرض ایلم . اشبو اثرک اهمیت فوق العاده سی حسیله
تمثیل و نشرینه واقع اوله جق دلالت و همترینک معارف عثمانیه یه اولان بونجه خدمات
مرغوبه لرینه برضمیة فائقه اولمق اوزره اربابی طرفندن تقدیر اولنه جفنه شبهه یوقدر .
للمحرر

